

YARGITAY KARARLARI

Yargıtay 3. Hukuk Dairesinden:

TÜRK MİLLETİ ADINA
YARGITAY İLÂMI

Esas No : 2025/2548
Karar No : 2025/5852

İNCELENEN KARARIN

MAHKEMESİ : Kahramanmaraş 4. Sulh Hukuk Mahkemesi
TARİHİ : 18.04.2024
SAYISI : 2024/182 E., 2024/523 K.
DAVACI : Nurullah Yaşar vekili Avukat Yücel Tirpan
DAVALI : Onur Hayta
DAVA TARİHİ : 16.10.2023

İlk Derece Mahkemesince kesin olarak verilen kararın kanun yararına temyizen incelenmesi Adalet Bakanlığı tarafından istenilmiş olmakla; Tetkik Hâkimi tarafından hazırlanan rapor dinlendikten sonra dosyadaki belgeler incelenip gereği düşünüldü:

I. DAVA

Davacı vekili; İstanbul ilinde oturan müvekkili davacının yaşanan deprem olayları sonrasında memleketine dönmeye karar vermesi üzerine, maliki bulunduğu konut niteliğindeki taşınmazda kiracı olan davalıdan kiralananı ihtiyacı doğrultusunda tahliye etmesini istediklerini, kira sözleşmesinin yenilenmesi anlamına gelmemek kaydıyla tahliye tarihine kadar kira bedelinin 12.000,00 TL olacağına dair noter ihtarı gönderildiğini, davalının kiralananı tahliye etmemesi üzerine arabuluculuk görüşmelerinden sonuç alınamadığını, davacının üzerine kayıtlı başka taşınmazı bulunmadığını, dava konusu taşınmaz dışında ağır hasarlı bir adet evi bulunduğunu, bu eve yerleşmesinin imkansız olduğunu, ihtiyacın samimi olduğunu ileri sürerek, davalının kiralananı tahliyesine karar verilmesini talep etmiştir.

II. CEVAP

Davalı vekili; kiraya verenin taşınmazda kendisinin oturacağından bahisle gönderdiği tahliye ihtarnamesinde, taşınmaz kirasının 12.000,00 TL'ye yükseltilmesi halinde evde oturmaya devam edilebileceğini bildirildiğini, hali hazırda 1.500,00 TL olan kira bedelinin 5.000,00 TL yapılması talebinin ev sahibi tarafından kabul edilmediğini, davacının amacının kiralananı daha yüksek bedelle kiraya vermek olduğunu, taşınmaza ihtiyacı bulunmadığını savunarak, davanın reddini istemiştir.

III. İLK DERECE MAHKEMESİ KARARI

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararıyla; davacı tarafından

taşınmazın ihtiyaç nedeniyle tahliyesi için 19.07.2023 tarihli ihtarnamenin düzenlendiği, davanın 16.10.2023 tarihinde açıldığı, kira sözleşmesinin sona erdiği tarihten itibaren bir ay içinde dava açılmadığı gerekçesiyle, davanın usulden reddine karar verilmiştir.

IV. KANUN YARARINA TEMYİZ

A. Kanun Yararına Temyiz Sebepleri

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda belirtilen kararına yönelik Adalet Bakanlığınca; 6325 sayılı Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk Kanunu'nun (6325 sayılı Kanun) 18/B maddesi gereğince eldeki davanın dava şartı arabuluculuğa tabi olduğu ve Kanunun 16/2 maddesine göre arabuluculuk sürecinin başlamasından sona ermesine kadar geçirilen sürenin, zamanaşımı ve hak düşürücü sürelerin hesaplanmasında dikkate alınmayacağı göz önünde bulundurularak, 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunun (TBK) 350. maddesinde düzenlenen süre içerisinde açılan davanın esası hakkında bir karar verilmesi gerektiği ileri sürülerek, kanun yararına temyiz isteminde bulunulmuştur.

B. Gerekçe ve Değerlendirme

Uyuşmazlık, ihtiyaç sebebiyle kiralananın tahliyesi istemine ilişkindir.

TBK'nın 350. maddesi uyarınca; kiraya veren, kira sözleşmesini; kendisi, eşi, altsoyu, üstsoyu veya kanun gereği bakmakla yükümlü olduğu diğer kişiler için konut ya da işyeri gereksinimi sebebiyle kullanma zorunluluğu varsa, belirli süreli sözleşmelerde sürenin sonunda, belirsiz süreli sözleşmelerde kiraya ilişkin genel hükümlere göre fesih dönemine ve fesih bildirimi için öngörülen sürelerle uyularak belirlenecek tarihten başlayarak bir ay içinde açacağı dava ile sona erdirebilir. Yine Kanunun 353. maddesine göre kiraya veren, en geç davanın açılması için öngörülen sürede dava açacağını kiracıya yazılı olarak bildirmişse, dava açma süresi bir kira yılı için uzamış sayılır.

6325 sayılı Kanun'un "dava şartı olarak arabuluculuk" başlıklı 18/A maddesinin 2. bendinde; *"Davacı, arabuluculuk faaliyeti sonunda anlaşmaya varılamadığına ilişkin son tutanağın aslını veya arabulucu tarafından onaylanmış bir örneğini dava dilekçesine eklemek zorundadır. Bu zorunluluğa uyulmaması hâlinde mahkemece davacıya, son tutanağın bir haftalık kesin süre içinde mahkemeye sunulması gerektiği, aksi takdirde davanın usulden reddedileceği ihtarını içeren davetiye gönderilir. İhtarın gereği yerine getirilmez ise dava dilekçesi karşı tarafa tebliğe çıkarılmaksızın davanın usulden reddine karar verilir. Arabulucuya başvurulmadan dava açıldığının anlaşılması hâlinde herhangi bir işlem yapılmaksızın davanın, dava şartı yokluğu sebebiyle usulden reddine karar verilir."* hükmü yer almakla olup, 01.09.2023 tarihinde yürürlüğe giren 18/B maddesi uyarınca "a) Kiralanan taşınmazların 2004 sayılı Kanuna göre ilamsız icra yoluyla tahliyesine ilişkin hükümler hariç olmak üzere, kira ilişkisinden kaynaklanan uyuşmazlıklar." bakımından dava açılmadan önce arabulucuya başvurulmuş olması dava şartıdır. Aynı Kanunun 16/2 maddesi, arabuluculuk sürecinin başlamasından sona ermesine kadar geçirilen sürenin, zamanaşımı ve hak düşürücü sürelerin hesaplanmasında dikkate alınmayacağını düzenlemiştir. Böylece kiraya verenin tahliye davası açma hakkının doğduğu andan itibaren arabuluculuğa başvurusu ile arabuluculukta geçen süre bakımından dava açma hakkının kullanım süresi bakımından bir kaybı olmayacaktır. Zira dava şartı arabuluculuğa başvuru ile son anlaşmama tutanağının düzenlenmesine kadar geçen süre, zamanaşımı ve hak düşürücü sürelerin hesaplanmasında dikkate alınmaz.

Somut uyuşmazlıkta; taraflar arasında 10.09.2019 başlangıç tarihli ve 1 yıl süreli belirli süreli konut kira sözleşmesi bulunmaktadır. Davacı tarafından arabuluculuk başvurusu 20.09.2023 tarihinde yapılmış, tutanak ise 05.10.2023 tarihinde düzenlenmiş, dava 16.10.2023 tarihinde açılmıştır. Bu itibarla, Mahkemece 6325 sayılı Kanunun 16/2 maddesi uyarınca 20.09.2023 ile-05.10.2023 tarihleri arasında TBK m.350'de öngörülen dava süresinin işlemeyeceği ve davanın süresi içinde 16.10.2023 tarihinde açıldığı gözetilerek, işin esası incelenip sonucuna göre bir karar verilmesi gerekirken, yazılı şekilde

hüküm tesis edilmesi usul ve yasaya aykırı olup, Adalet Bakanlığının bu yöne ilişkin kanun yararına temyiz isteminin kabulü gerekmektedir.

V. KARAR

Açıklanan sebeplerle;

Adalet Bakanlığının 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 363/1 hükmüne dayalı kanun yararına temyiz isteminin kabulü ile kararın sonuca etkili olmamak üzere aynı Kanunun 362/2 hükmü uyarınca **KANUN YARARINA BOZULMASINA,**

Dava dosyasının İlk Derece Mahkemesine, kararın bir örneğinin Adalet Bakanlığına gönderilmesine,

03.12.2025 tarihinde oy birliğiyle karar verildi.

T Ü R K M İ L L E T İ A D I N A
Y A R G I T A Y İ L Â M I

Esas No : 2025/5040
Karar No : 2025/6361

İNCELENEN KARARIN

MAHKEMESİ : Kayseri 12. Asliye Hukuk Mahkemesi
TARİHİ : 28/12/2023
SAYISI : 2023/94 E., 2023/385 K.
DAVACI : Türkiye İş Kurumu Genel Müdürlüğü vekili Avukat Sarper Özcan
DAVALI : Sova Yatak Baza Metal Eşya Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi
vekilii Avukat Ömer Baki Karabulut
DAVA TARİHİ : 23.3.2023

İlk Derece Mahkemesince kesin olarak verilen kararın kanun yararına temyizen incelenmesi Adalet Bakanlığı tarafından istenilmiş olmakla; Tetkik Hâkimi tarafından hazırlanan rapor dinlendikten sonra dosyadaki belgeler incelenip gereği düşünüldü:

I. DAVA

Davacı vekili; müvekkili şirketin idari para cezasının tahsili için Kayseri Genel İcra Müdürlüğünün 2022/32950 Esas sayılı dosyasıyla yapılan ilamsız icra takibine davalı borçlunun borcu bulunmadığını bildirerek itiraz ettiğini, 4857 sayılı Kanunun 30. maddesi gereğince işverenlerin 50 veya daha fazla işçi çalıştırdıkları özel sektörlerde çalışan sayısının yüzde 3'ü oranında engelli işçi istihdam etmek zorunda olduklarını, istihdam edilmesi gereken engelli çalışan sayısı istihdam edilmediğinden uygulanan idari para cezasının 15 gün içinde Sulh Ceza Hakimliği nezdinde iptali için dava açılabilirdiğini, davalı tarafın Kayseri 3. Sulh Ceza Hakimliğinin 2021/6888 D. İş sayılı dosyası ile para cezasına itirazının reddine ilişkin kararın kesinleştiğini, itiraz eden tarafa engelli kontenjan açığı nedeniyle 4857 sayılı İş Kanunu'nun 30. maddesi uyarınca 2021 yılı Temmuz döneminde 1 kişi, Ağustos döneminde 1 kişi ve Eylül döneminde 1 kişi olmak üzere toplam 3 kişilik açık için 13.597,47 TL idari para cezası uygulandığını ileri sürerek; icra dosyasına vaki itirazın iptaline ve takibin devamına, davalı aleyhine icra inkar tazminatına karar verilmesini istemiştir.

II. CEVAP

Davalı vekili; davacı taleplerinin zımanına uğradığını davanın görevsiz mahkemede açıldığını, davacı Kurum tesis edilen işlem hukuka aykırı olduğunu, ilgili mevzuat uyarınca istihdam edilecek personelin davacı Kurum tarafından yönlendirilmesi gerektiğini, defaaten başvuru yapılmasına rağmen Kurumun yönlendirme yapmadığını, engelli işçi çalıştırmama eyleminin bir kabahat olması nedeniyle kastlı eylemi veya kusuru olmadığını, defalarca davacı Kuruma müracaat ettiğini, davacı Kurumca yönlendirilen Şaban Kalaycı'nın işe alındığını, personelin 3 kodu ile yani istifa kodu ile işten

ayrıldığını, akabinde davacı Kurumca yönlendirilen Ahmet Bostancı'nın işe alındığını, Kurumun zamanında yönlendirme yapmadığını yahut yönlendirdiği kişinin müvekkili iş yerinde çalışmak istemediğini, bunda müvekkilinin hiçbir kusurunun olmadığını, Anayasa Mahkemesine başvuru yapıldığını, dosyasının bekletici mesele yapılmasını talep etdiklerini savunarak, davanın reddini dilemiştir.

III. İLK DERECE MAHKEMESİ KARARI

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararıyla, davanın kısmen kabulüne karar verilmiştir.

IV. KANUN YARARINA TEMYİZ

A. Kanun Yararına Temyiz Sebepleri

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda belirtilen kararına yönelik Adalet Bakanlığı Kanun yararına temyiz istemekle; davacı vekilinin 10.10.2023 tarihli duruşmaya yönelik mazeret dilekçesi sunulduğu, aynı celsede davacı vekilinin mazeretinin kabulüne karar verilerek duruşma gününün 28.12.2023 tarihi olarak belirlendiği ve duruşma gün ve saatinin UYAP üzerinden öğrenilmesine karar verildiği ancak davacı vekiline duruşma gününün elektronik tebligat yoluyla 16.10.2023 tarihinde tebliğ edildiğinin anlaşıldığı, davacı vekilinin 28.12.2023 tarihli duruşmaya da mazeret dilekçesi sunduğu, Mahkemece dosyanın karar aşamasında olması gerekçesiyle mazeret talebi reddedilerek davanın esası hakkında karar verildiği, ancak somut dava resen yürütülmesi gereken davalardan olmadığından, davacı vekilinin mazeretlerinin reddine karar verilmesi karşısında, davalı vekilinin davayı takip etmediğini içeren talebinin değerlendirilmesi ve 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun (6100 sayılı Kanun) 150. maddesi uyarınca karar verilmesi gerekirken yazılı şekilde davanın kısmen kabulüne karar verilmesinin usul ve kanuna aykırı bulunduğu ileri sürülerek; kararın kanun yararına bozulması talep edilmiştir.

Değerlendirme ve Gerekçe

Uyumsuzluk, idari para cezasının tahsili amacıyla başlatılan icra takibine vaki itirazın iptali istemine ilişkindir.

6100 sayılı Kanunun "*Tarafların Duruşmaya Gelmemesi, Sonuçları ve Davanın Açılmamış Sayılması*" başlıklı 150. maddesinde;

(1) *Usulüne uygun şekilde davet edilmiş olan taraflar, duruşmaya gelmedikleri veya gelip de davayı takip etmeyeceklerini bildirdikleri takdirde dosyanın işlemden kaldırılmasına karar verilir.*

(2) *Usulüne uygun şekilde davet edilmiş olan taraflardan biri duruşmaya gelir, diğeri gelmezse, gelen tarafın talebi üzerine, yargılamaya gelmeyen tarafın yokluğunda devam edilir veya dosya işlemden kaldırılır. Geçerli bir özrü olmaksızın duruşmaya gelmeyen taraf, yokluğunda yapılan işlemlere itiraz edemez.*

(3) *Duruşma gününün belli edilmesi için tarafların başvurması gereken hâllerde gün tespit ettirilmemişse, son işlem tarihinden başlayarak bir ay geçmekle dosya işlemden kaldırılır.*

(4) *Dosyası işlemden kaldırılmış olan dava, işlemden kaldırıldığı tarihten başlayarak üç ay içinde taraflardan birinin dilekçe ile başvurusu üzerine yenilenebilir. Yenileme dilekçesi, duruşma gün, saat ve yeri ile birlikte taraflara tebliğ edilir. Dosyanın işlemden kaldırıldığı tarihten başlayarak bir ay geçtikten sonra yenileme talebinde bulunulursa, yeniden harç alınır, bu harç yenileyen tarafça ödenir ve karşı tarafa yüklenemez. Bu şekilde harç verilerek yenilenen dava, eski davanın devamı sayılır.*

(5) *İşlemden kaldırıldığı tarihten başlayarak üç ay içinde yenilenmeyen davalar, sürenin dolduğu gün itibarıyla açılmamış sayılır ve mahkemece kendiliğinden karar verilerek kayıt kapatılır.*

(6) *İşlemden kaldırılmasına karar verilmiş ve sonradan yenilenmiş olan dava, ilk yenilenmeden sonra bir defadan fazla takipsiz bırakılamaz. Aksi hâlde dava açılmamış sayılır.*

(7) *Hangi sebeple olursa olsun açılmamış sayılan davadaki talep dahi vaki olmamış sayılır. düzenlemesi yer almaktadır.*

Somut olayda; davacı vekilinin mazeretinin kabul edilmediği duruşmada, davalı vekilinin hazır bulunduğu ve dosyayı takip etmeyeceklerini bildirdiği dosya kapsamında sabittir.

Ŗu durumda, İlk Derece Mahkemesince takip edilmeyen dosyanın iŖlemden kaldırılmasına karar verilmesi gerekirken davacı vekilinin yokluğunda davaya devam edilerek, yazılı Ŗekilde karar verilmesi usul ve yasaya aykırı olduğundan, Adalet Bakanlığının bu yöne iliŖkin Kanun yararına temyiz isteminin kabulü gerekmiŖtir.

V. KARAR

Açıklanan sebeplerle;

Adalet Bakanlığının 6100 sayılı Kanunun 363/1 maddesine dayalı kanun yararına temyiz isteminin kabulü ile kararın sonuca etkili olmamak üzere **KANUN YARARINA BOZULMASINA**,

Dava dosyasının İlk Derece Mahkemesine, kararın bir örneğinin Adalet Bakanlığına gönderilmesine,

24.12.2025 tarihinde oy birliğiyle karar verildi.